

Три покоління українських художників

乌克兰三代艺术家油画作品集

Віктор Полтавець

维克多·波尔塔维茨

Оксана Полтавець-Гуйда

奥克桑娜·波尔塔维茨·顾依达

Наталія Потавець

娜塔丽娅·波尔塔维茨

Марія Гуйда

玛莉娅·顾依达

Михайло Гуйда

米·顾依达

图书在版编目(CIP)数据

乌克兰三代艺术家油画作品集/(乌克兰) 董敏编; 张大壮译. — 长春: 吉林美术出版社, 2009. 1

ISBN 978-7-5386-2966-8

I. 乌… II. ①董…②张… III. 油画—作品集—乌克兰—现代

IV. J233

中国版本图书馆CIP数据核字(2008)第200567号

《乌克兰三代艺术家油画作品集》

出版人/ 石志刚

出版策划/ 鄂俊大

图书策划/ 雅昌企业集团

主编/ 董敏

副主编/ 赖立香

执行主编/ 李凯 肖伟文

绘画/ 维克多·波尔塔维茨

奥克桑娜·波尔塔维茨·顾依达

娜塔丽娅·波尔塔维茨

玛莉娅·顾依达

米·顾依达

译者/ 北京盛世晨译文化发展有限公司

装帧/ 上海雅昌彩色印刷有限公司

责任编辑/ 鄂俊大 关欣

技术编辑/ 赵岫山 郭秋来

出版/ 吉林美术出版社

电话/ 010-63106921

社址/ 长春市人民大街4646号

网址/ www.jlmspress.com

发行/ 吉林美术出版社图书经理部

电话/ 010-63107921 0431-86037892

制版/ 上海雅昌彩色印刷有限公司

印刷/ 上海雅昌彩色印刷有限公司

版次/ 2009年1月第1版 第1次印刷

开本/ 635mm×965mm 1/12

印张/ 12

书号/ ISBN 978-7-5386-2966-8

定价/ 108.00元(平) 198.00元(精)

Три покоління українських художників

乌克兰三代艺术家油画作品集

Віктор Полтавець

维克多·波尔塔维茨

Оксана Полтавець-Гуїда

奥克桑娜·波尔塔维茨·顾依达

Наталія Потавець

娜塔丽娅·波尔塔维茨

Марія Гуїда

玛莉娅·顾依达

Михайло Гуїда

米·顾依达

目 录 | Зміст

维克多·波尔塔维茨 004

Віктор Полтавець

奥克桑娜·波尔塔维茨·顾依达 034

Оксана Полтавець-Гуйда

娜塔丽娅·波尔塔维茨 060

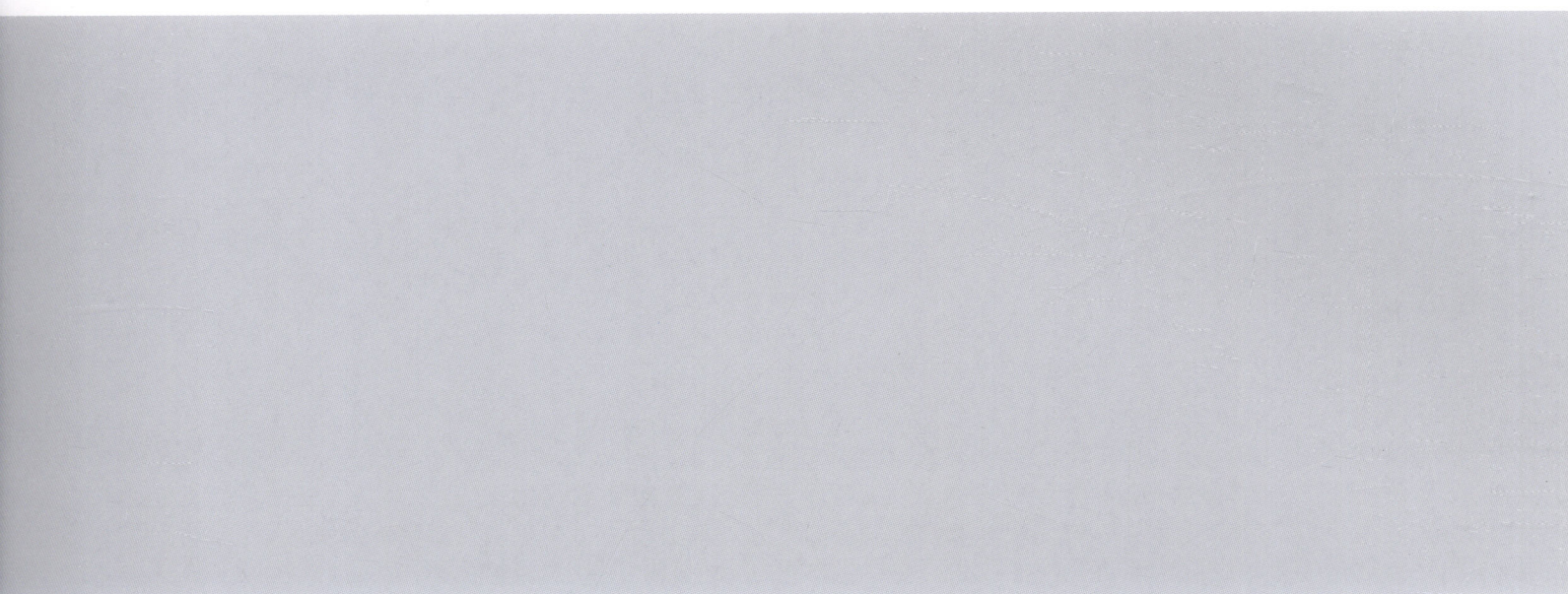
Наталія Полтавець

玛莉娅·顾依达 080

Марія Гуйда

米·顾依达 106

Михайло Гуйда

维克多·波尔塔维茨

Віктор Полтавець

(1925—2003)

维克多·波尔塔维茨

- 1925年1月11日 生于扎波罗日州的波洛基村。
- 1942年 应征入伍到前苏联部队前线。
- 1943年 因重伤退伍。
- 1950年 毕业于哈尔科夫国立美术学院绘画系（师从М.捷烈古斯教授）。
- 1956年 乌克兰美术家协会会员。
- 1958–1976年 乌克兰国立《彩虹》儿童文学出版社美术总监。
- 1974年 被授予“乌克兰功勋艺术活动家”称号。
- 1985年 被授予“乌克兰人民画家”称号。
- 2003年11月5日 在基辅逝世。

Віктор Полтавець

- Народився 11 січня 1925 року в с. Пологи Запорізької області.
- 1942 мобілізований на фронт до лав Радянської армії.
- 1943 тяжкопоранений, демобілізований з армії.
- 1950 закінчує живописний факультет харківського державного художнього інституту (керівник професор М. Дерегус).
- 1956 член Національної спілки художників України.
- 1958-1976 Головний художник державного видавництва дитячої літератури «Веселка».
- 1974 присвоєно звання заслуженого діяча мистецтв України.
- 1985 присвоєно почесне звання народного художника України.
- 5 листопада 2003 пішов з життя в м. Києві.

乌克兰人民画家维克多·波尔塔维茨是乌克兰20世纪中期至21世纪初期乌克兰公认的绘画大师之一，他在历史画、战争题材画及风景画的创作上具有很深造诣，对造型艺术的发展做出了十分重要的贡献。他还以版画、插图画和宣传画的创作闻名于世。他为乌克兰许多知名作家的作品以及儿童出版物创作了一系列经典插图。他还是全景画大师，也曾尝试过做一个电影艺术家，他同时还是一个很有天赋的组织者和具有创造性思维的编辑。从1961年开始，他连续17年在乌克兰国立《彩虹》儿童文学出版社担任美术总监，并在此期间培养出一大批乌克兰当今知名的风格各异的插图画家。

维克多·波尔塔维茨作为创作精英，与乌克兰文艺界许多代表人物——画家、作家、演员、导演和歌唱家——保持了友好的创作上的关系。他生命的意义在于艺术创作，在于创作过程。

维克多·波尔塔维茨出生在乌克兰南部扎波罗日州的波洛基村的一个由会计和农村劳动者相结合的家庭中。扎波罗日大草原深邃的天空、鲜花盛开的春天、炎热干燥的夏天和严酷无比的冬天无疑给未来艺术家的个性留下了烙印。

维克多·波尔塔维茨天性浪漫，喜欢将戏剧性的场景尖锐化，在生活中崇尚个性自由、正直诚实和高尚的品格，不能原谅虚伪的人际关系，所有这些都体现在他现实主义的、真实的、具有动人的戏剧性场景的艺术创作中。

维克多·波尔塔维茨家族起源于扎波罗日哥萨克人，根据家族的传说，他的祖先曾是扎波罗日军队中的文书，这是哥萨克人组织中地位很高的外交职务。

维克多·波尔塔维茨上小学时就对艺术产生了挚爱。他的绘画老师曾是列宁格勒艺术科学院的大学生，失宠后被流放到边远省份，这在20世纪30年代并非罕见现象。他挖掘出了许多学生的巨大创作潜力，许多学生都梦想成为艺术家，但是第二次世界大战改变了他们的命运，全班学生中只有两人从前线归来，其中一人就是维克多·波尔塔维茨。

未来艺术家17岁时就经历了那场战争，从1942年到1943年作为工兵在库班作战，负重伤后复原。当身体康复后，他前往哈尔科夫（乌克兰当时的首都）并考入哈尔科夫美术学院，他的第一位专业课老师是著名画家A.科克里。

为了进一步深造，维克多·波尔塔维茨为自己选择了乌克兰著名画家、前苏联艺术科学院院士M·捷烈古斯的战争题材画画室。M·捷烈古斯在创作中最重视构

图，所以在他的画室里充满了对构图的崇拜。维克多·波尔塔维茨一生中对绘画的构图过程十分痴迷。

1950年，维克多·波尔塔维茨大学顺利毕业。他的毕业创作是以第二次世界大战为题材的《进攻被击退》，该作品很快被乌克兰国立艺术博物馆收藏，在前苏联时期最优秀绘画作品中占有一席之地，经常被临摹并被广大艺术爱好者所熟知。年轻的画家开始了艰难的生活探索阶段：他先在哈尔科夫美术学校任教，后来在莫斯科M.格列科夫战争题材和历史题材绘画工作室当画家，同时成功地参加了全乌克兰和前全苏画展，并在乌克兰政治宣传画竞赛中获奖，因此应邀到基辅《美术》出版社担任编辑。维克多·波尔塔维茨为基辅的美丽、辉煌的历史和文化所打动。在出版社担任编辑期间，他正式开始书籍的插图创作，为乌克兰和俄罗斯经典作家的作品创作了大批优秀的插图。1958年，他为O.绥拉菲莫维奇的长篇小说《铁流》创作的插图获得权威性国际大奖，确立了插图画大师的地位。

20世纪60年代初期，维克多·波尔塔维茨开始主持《彩虹》儿童文学出版社美术部的工作。除了插图创作和编辑活动外，他还进行油画创作。他首先是油画大师，然后才是全景画大师。他以自己优秀的作品参加了几乎所有的画展。他采用古典主义方式作画：先构图，然后打画稿，最后仔细画实物。

他的作品被许多乌克兰和国外博物馆收藏：乌克兰国立艺术博物馆、乌克兰许多州立博物馆、俄罗斯国立特列季亚科夫画廊。他的很多作品都被西欧、美国、加拿大和日本等国收藏。

维克多·波尔塔维茨最著名的作品是：《红色哥萨克人》（1963年）、《强渡第聂伯河》（1973年）、《突出重围》（1974年）、《号手》（1982年）、全景画《强攻土耳其人的壁垒》（1974年）、《斯维亚托斯拉夫大公》（1982年）、《突破》（1984年）、《马群》（1984年）、《首领博格丹·赫梅利尼茨基和他的战友马克西姆·克里万诺斯、伊万·波古恩》（1998年）、《斯巴达克》（2003年）。

他作画采用重大的具有社会意义的题材，主要为历史题材，力图最真实地反映现实。作品的画面广阔、有说服力，是建立在实物写生基础上的。

为了搜集插图画和油画素材，维克多·波尔塔维茨的足迹遍布全乌克兰，常常与画家团体一起外出写生。他每次出行都对乌克兰的自然风光赞叹不已，带回几百张画稿和数十幅风景画，并在绘画领域里发出自己的声音。维克多·波尔塔维茨继承和发展了乌克兰19世纪画家瓦西里科夫斯基、列夫琴科和斯维托斯拉夫的古典

风景画传统，将其与20世纪60年代的绘画语言有机地结合起来。

维克多·波尔塔维茨的风景画构图复杂而完美，带有宏大的场景，开阔的视角，他很少对室内的主题发生兴趣。他的作画方法细致入微，并且常常出人意料。他极其重视色调的表现力，着力表现自然、季节、昼夜和天时的多种多样和细微的状态，渴求不断地创造新的情节。

他的风景画在技法上变得越来越简洁和精美，这些风景画都是一挥而就的作品。他赞叹大自然的完美，为大自然的美丽所倾倒，所有这些令他一生都在尽可能准确地刻画他对每一个具体情节和状态的印象。

维克多·波尔塔维茨还创作了大量以乌克兰古代和现代生活为题材的风俗画和历史画，为乌克兰著名的历史人物和同时代的普通人创作了众多的肖像画。这些作品尺寸不大，通常不超过1米，但却能尖锐地反映社会现实，多样化的题材、形象和性格与不同的时代将乌克兰人民的发展史呈现在观众面前。其中不得不提的作品有：《基辅大公阿斯考尔特》（1997年）、《斯基福女人》（1997年）、《谢维林·纳里瓦伊科》（1997年）、《摩洛严科，全乌克兰都为你哭泣》（1997年）、《乌克兰民间管弦乐手》（1996年）、《童年》（1996年）、《老兵》（1997年）、《胜利日》（1997年）、《我们的女人们》（1998年）、《千年见证人》（2001年）。他在生命的最后阶段还进行相当大的尺寸作品的创作，在与疾病和年龄的斗争中表现出坚强的意志力和对艺术的忠诚。他创作的作品《民族英雄德福布什》（1998年）、《彼得一世与乌克兰首领巴维尔·波卢博多克》（2000年）和《斯巴达克》（2003年）以强大的力量、浪漫主义和勇敢的精神感染着观众。

维克多·波尔塔维茨在自己的身后留下了大量宝贵的，需要我们进行应有的思考和研究的创作遗产。

Народний художник України Віктор Васильович Полтавець є одним із визнаних майстрів живопису України середини ХХ — початку ХХІ століть. Він зробив вагомий внесок в розвиток образотворчого мистецтва, працюючи в галузі історичної та жанрової картини, батального живопису, пейзажу. Відомий він і як художник-графік, книжковий ілюстратор і плакатист. Класичними стали його ілюстрації до творів І. Нечуя-Левицького «Кайдашева сім'я», «Микола Джеря», Д. Фурманова «Чапаєв», О. Серафимовича «За-лізний потік», віршів Т. Шевченка, до видань дитячої книги. Він був майстром діорами, пробував себе як художник кіно. Був він також талановитим організатором, творчим ширококомислячим редактором. Працюючи з 1961 р. головним художником дитячого видавництва «Веселка» він виплекав за 17 років перебування на посаді цілу плеяду нині відомих українських художників-ілюстраторів, різнопланових і самобутніх.

Належачи до творчої еліти, В. Полтавець підтримував творчі та дружні стосунки з багатьма представниками української інтелігенції. Крім провідних майстрів образотворчого мистецтва в коло його спілкування входили письменники і поети: Г. Тютюнник, П. Тичина, Н. Забіла, В. Не-стайко, Б. Чалий, П. Воронько, скульптор і кінорежисер І. Кавалерідзе, актор О. Борисов, співак Б. Гмиря і багато інших яскравих особистостей.

Сенсом його життя була праця в мистецтві, сам процес творення.

Народився В. Полтавець в с. Пологи (нині — м. Пологи) Запорізької обл. в родині службовця і сільської робітниці. Батько художника був бухгалтером, мати отримала лише початкову освіту, але мала творчу вдачу — прекрасно вишивала і була талановитою кравчиною.

Природа запорізьких степів під високим небом, гарячих і сухих влітку, з південним безжальним сонцем, завітчаних навесні, суворих взимку безумовно наклала свій відбиток на формування характеру майбутнього художника. В. Полтавець був романтичної вдачі, схильним до загострення драматичності ситуацій, більше всього в житті цінував свободу особистості, чесність, прямотинність, благородство, не пробачав фальші у людських стосунках. Підтвердженням цього є вся його творчість — реалістична, правдива навіть в найменших деталях, чуттєва за настроєм.

Рід Полтавців походить від запорізьких козаків. За родинними переказами давній

прапрадід художника був писарем війська запорізького, по-вуличному їх родину прозивали Писарі.

Любов до мистецтва спалахнула у В. Полтавця в шкільному віці. Вчителем малювання в їх віддалену провінцію було вислано опального студента Ленінградської академії мистецтв Генріха Цехановського, що було звичайним явищем 30-х років ХХ століття. Генріх Іванович залюбив своїх учнів в живопис, у багатьох зумів розкрити неабиякі творчі здібності. Багато хто з них мріяв стати художником, але Друга світова війна внесла свої трагічні корективи — лише два хлопця з класу повернулися з фронту, одним із них був В. Полтавець. Майбутній художник пройшов війну 17-літнім хлопцем, у 1942—1943 роках воював на Кубані, був сапером, демобілізований з армії через контузію і важкі поранення. Після одужання поїхав до Харкова і став студентом Харківського художнього інституту. Першим викладачем В. Полтавця з фаху був знаменитий рисувальник А. Кокель.

Для подальшого навчання обирає для себе майстерню батального живопису М. Дерегуса, видатного українського митця, академіка і прекрасної людини. В цій живописній майстерні панував культ композиції, якій М. Дерегус надавав найбільшого значення в творчості. Любов і захоплення процесом композиції. В. Полтавець проніс через усе життя. Віктор Полтавець успішно закінчує інститут (1944—1950 рр.), його дипломна робота «Атаку відбито» одразу потрапляє в Національний художній музей України, займає своє місце серед провідних картин радянського періоду, часто репродукується, стає відомою широкому загалу шанувальників мистецтва.

Починаються нелегкі роки пошуку свого місця в житті. Молодий художник викладає в Харківському художньому училищі, згодом працює в студії ім. М. Грекова в Москві, успішно виставляється як живописець на республіканських і всесоюзних виставках, виграє конкурс політичного плаката — і в результаті отримує запрошення в Київ на редакторську роботу у видавництво «Мистецтво».

Київ полонив В. Полтавця своєю красою, духом могутнього історичного минулого, високим рівнем загальної культури.

Працюючи у видавництві, художник розпочинає серйозну роботу над книжковою ілюстрацією. Створює ряд вагомих творів, оформлюючи книги українських та

російських класиків. Він утверджується як майстер книжкової графіки, у 1958 р. отримує престижну міжнародну нагороду за ілюстрації до роману О. Серафимовича «Залізний потік».

На початку 1960-х років Віктор Васильович очолює художній відділ видавництва дитячої літератури «Веселка». Паралельно до графічної і редакторської діяльності плідно працює в живописі, утверджуючи себе перш за все як майстра картини, а згодом і діорами. Він виставляється майже на всіх республіканських і всесоюзних виставках якісними вагомими роботами. Над картиною працює за класичною схемою: виконує остаточний композиційний ескіз в кольорі, пише етюди.

Твори художника потрапляють в різні музеї України і за кордон: Національний художній музей України, музеї багатьох обласних центрів України, Державну Третяковську галерею. Чимало робіт — у країнах Західної Європи, США, Канаді, Японії.

Найбільш відомими з картин В. Полтавця: «Червоні козаки» (1963), «Дніпро форсовано» (1973), «На безіменній висоті» (1973), «З оточення» (1974), діорама «Штурм Турецького валу» (1974), «Сурмач» (1982), «Святослав» (1982), «Прорив» (1984), «Табун» (1984), «Герць» (1991), «Богдан Хмельницький та його соратники Максим Кривоніс та Іван Богун» (1998), «Спартак» (2003).

Для картин художник вибирав вагомі, соціально-значимі, здебільшого історичні теми, намагаючись залишатися максимально правдивим у висвітленні подій. Живопис творів широкий і переконливий, базується на натурних штудіях.

Збираючи матеріал до ілюстрацій і картин, Віктор Полтавець багато їздить по Україні, працює в творчих групах. Він незмінно захоплюється красою українських краєвидів, пише сотні етюдів, десятки пейзажів, каже своє слово в цій галузі живопису. Твори Полтавця є логічним розвитком класичних українських пейзажних традицій С. Васильківського, П. Левченка, С. Святославського, сказаних мовою шістдесятників XX століття.

Пейзажі В. Полтавця перш за все композиційно складні і досконалі, з широкими просторами і великим кутом охоплення, набагато рідше його приваблюють камерні мотиви. Художник працює з вишуканими і часом несподіваними живописними

відношеннями, великого значення надає правильному тону. Він передає найтонші і найрізноманітніші стани природи і різних пор року, часу доби і погоди, виявляє жагу до написання все нових і нових мотивів. Пейзажі його стають чимдалі технічно легшими, віртуозними, зробленими «на раз». При цьому В. Полтавець лишається невинним правдолюбом. Захоплення досконалістю природи, поклоніння перед її красою примушує його все життя намагатись якомога точніше передавати свої враження від кожного конкретного мотиву і стану.

Віктор Полтавець також є автором численних жанрових композицій з життя України від сивої давнини до сьогодення, він створив ряд портретних зображень відомих історичних діячів України і простих людей, наших сучасників. Роботи знову ж таки позначені гострою композиційною і соціальною ситуацією, розміри їх порівняно невеликі, до одного метра, але різноманітність тем, епох, образів і характерів розгортає перед глядачем історію нашого народу в розвитку.

Варто назвати деякі з них: «Аскольд» (1997), «Скіф'янка» (1997), «Северин Наливайко» (1997), «За тобою, Морозенку, вся країна плаче» (1997), «Кобзар» (1996), «У спасівку» (1998), «З дитинства» (1996), «Ветерани» (1997), «День Перемоги» (1997), «Наші жінки» (1998), «Свідок тисячоліть» (2001).

Поряд з тим він до кінця життя продовжує працювати над картинами значного розміру, не зважаючи на свої хвороби, поважний вік і створює композиції, що вражають глядача могутністю, романтизмом і мужністю: «Довбуш» (1999), «Петро Перший і Павло Полуботок» (2000), «Спартак» (2003).

Віктор Васильович Полтавець залишив після себе велику творчу спадщину, яка ще потребує належного осмислення і дослідження.

